

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล อาจสามารถ อำเภอมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการตาม ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล ตำบลอาจสามารถ อำเภอมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3,095 คน (เทศบาลตำบล อาจสามารถ. 2553 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 หาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727) เพื่อเป็นตัวแทนประชากรตามสูตร ดังนี้

$$\text{จากสูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดให้เท่ากับ .05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{3,095}{1 + 3,095 (0.05)^2} \\ &= 354.22 \end{aligned}$$

จากการคำนวณสูตร ได้ขนาดตัวอย่างประมาณจำนวน 354.22 คน เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม ผู้ศึกษาจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 355 คน

1.2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1) การสุ่มตัวอย่างผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่เทศบาลตำบลอาจสามารถ แยกเป็นหมู่บ้าน จำนวน 5 หมู่บ้าน ให้ได้ตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 2

ตัวอย่าง การคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{หมู่ที่ 1} &= \frac{\text{จำนวนประชากรที่อยู่ในชุมชน} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \\ &= \frac{789 \times 355}{3,095} \end{aligned}$$

$$= 90.50$$

$$\text{เมื่อปัดเศษขึ้น} = 91 \text{ คน}$$

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านสัน	789	91
7	บ้านชุมชน	410	47
12	บ้านโนนสะอาด	503	58
13	บ้านชุมชน	780	89
15	บ้านชุมชน	613	70
	รวม	3,095	355

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ศึกษาได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยวิธีการจับสลากหา กลุ่มตัวอย่างให้ได้ตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน กล่าวคือ เขียนหมายเลขแทนชื่อ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ของแต่ละหมู่บ้าน ใส่ลงในกล่องที่ละหมู่บ้าน แล้วจับสลาก ขึ้นมาที่ละสลากบันทึกไว้ ใส่สลากลงในกล่องอีกครั้งเพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเป็นกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิเลือกเท่าเทียมกัน แล้วจับสลากหากลุ่มตัวอย่างอีกจน ได้กลุ่ม ตัวอย่างครบตามสัดส่วนของแต่ละหมู่บ้าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จากแนวคิดการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของ คัมมิงส์ และไวส์ (Cummings and Wise. 1971 : 13-17) เป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยแบ่ง แบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ เป็นคำถามชนิดสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลอาจสามารถ อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นคำถามแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอาจสามารถ อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็น คำถามชนิดปลายเปิด

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert ที่มีการให้คะแนนแบบเดียวกันทุก ข้อโดยกำหนดให้แต่ละข้อมีคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (ตามลักษณะการตอบระดับการส่ว นร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด) ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทาง ในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่จะทำให้ทราบถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลอาจสามารถ แล้วนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งแบบสอบถามปลายปิดและแบบปลายเปิด

2.1.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.3.1 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา สถิติการศึกษา และพัฒนาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) และการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา การตรวจเป็นลักษณะการพิจารณาใน 3 ประเด็นคือ เหมาะสม ไม่เหมาะสม และไม่แน่ใจ โดยพิจารณาข้อคำถามนั้น ๆ วัดได้ตรงหรือสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ เพื่อให้ค่าซึ่งให้ระดับการมีส่วนร่วมในแบบสอบถามแต่ละข้อถูกต้องตามหลักวิชา ครอบคลุมเนื้อหาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พร้อมทั้งมีช่องว่างให้กรอกคำเสนอทั้งในรายข้อ รายคำ และรวมทั้งฉบับ ใช้วิธีการกำหนดเป็นคะแนน ถ้าเหมาะสม ให้ค่า = 1 ไม่เหมาะสม ให้ค่า = -1 และไม่แน่ใจ ให้ค่า = 0 แล้วนำผลการตรวจไปพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร $IOC = R/N$ เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

R หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. นายสิทธิพร โปธินาม วุฒิกการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลอาจสามารถ อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2. นางภานิดา สิทธิหาโคตร วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต(ภาษาไทย)
ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนหนองหมื่นถ่านวิทยา อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3. นางกาญจนาวรรณ มรรคนันท์ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต
(วัดผลการศึกษา) ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลอาจสามารถ อำเภอบางบาล
จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

2.3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำ
แบบสอบถามข้อที่มีค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ .67 ขึ้นไป นำไปทดลอง (Try out)
กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอาจสามารถ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน
แล้วนำมาหาค่าอำนาจแจกแจงรายข้อ โดยใช้ t -test และความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือของ
แบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีการหาค่าประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอ
นบาค (Lee J. Cronbach) และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.917

2.3.3 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่ม
ตัวอย่างในการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการกฎหมายและการปกครอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีตำบลอาจสามารถ เพื่อขออนุญาตลง
เก็บข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่

3.2 ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมแต่งตั้งผู้ช่วยในเก็บรวบรวม
ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปพบประชาชนพื้นที่เทศบาลตำบลอาจสามารถ อำเภอบาง
บาล จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 5 หมู่บ้าน เพื่อให้คอบแบบสอบถามให้ถูกต้องครบถ้วน
สมบูรณ์ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
สำเร็จรูป และเลือกใช้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยวิเคราะห์การมีส่วนร่วม
แบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งกำหนดระดับการมีส่วนร่วม มีเกณฑ์คะแนน 5 ระดับ
ของลิเคิร์ท ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

4.2 ผู้ศึกษาได้นำคะแนนที่ได้มาเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอาจสามารถ อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ สถิติที่ใช้ คือ t -test (Independent Sample) ส่วนหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และเมื่อพบว่าโดยรวมมีความแตกต่างกันจะทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี F-test ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และหากผลการเปรียบเทียบแตกต่างกัน จะทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD. (Least Significant Different)

5.4 การวิเคราะห์ข้อคิดเห็น สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการพรรณนาความตามเนื้อหา (Content Analysis)